

Z żałobnej karty

Halina Pidek-Łopuszańska (1925–1998)

Halina Pidek-Łopuszańska urodziła się w rodzinie nauczycielskiej 17 lutego 1925 r. w Bychawie, pow. Lublin. Egzamin maturalny złożyła przed tajną Komisją Kwalifikacyjną w Lublinie w 1943 r. Studiowała matematykę na Uniwersytecie im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, a następnie na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie w latach 1944–48. Studia ukończyła uzyskując stopień magistra filozofii w zakresie matematyki. Już w 1946 r., będąc jeszcze studentką, zaczęła pracować jako asystent na UMCS. Od 1948 r. pracowała na Uniwersytecie Jagiellońskim i w Instytucie Matematycznym PAN, najpierw na stanowisku asystenta, a następnie adiunkta. Stopień doktora matematyki uzyskała w 1951 r. na Uniwersytecie Jagiellońskim na podstawie pracy o obiektach geometrycznych klasy zerowej. Dnia 1 marca 1952 r. została zaangażowana na Politechnice Wrocławskiej jako kontraktowy zastępca profesora. W 1954 r. Centralna Komisja Kwalifikacyjna dla Pracowników Nauki przyznała jej tytuł docenta i z dniem 1 września tego roku powołana została na stanowisko samodzielnego pracownika nauki.

Był to okres jej dużej aktywności naukowej. Pracowała naukowo w dziedzinie geometrii różniczkowej. W czasie pracy na UJ współpracowała w tym zakresie z prof. Stanisławem Gołębem, a po przejściu na PWr. – z prof. Władysławem Ślebodzińskim, jednym z twórców wrocławskiego środowiska matematycznego. Jej wyniki dotyczą opisu algebry obiektów geometrycznych klasy zero i klasy pierwszej w przestrzeniach wyposażonych w koneksję afiniczną, oraz problemu równoważności układów równań różniczkowych i badaniem jego konsekwencji dla ruchów sztywnych w przestrzeniach wyposażonych w koneksję afiniczną.

Pani Docent Halina Pidek-Łopuszańska pracowała na Politechnice Wrocławskiej do 1990 r., tj. do czasu przejścia na emeryturę. Brała czynny udział i wniosła istotny wkład w proces kształtowania się środowiska matematycznego na Politechnice Wrocławskiej. Aktywnie uczestniczyła w pracach organizacyjnych, szczególnie w organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

Była znakomitym nauczycielem akademickim, cieszącym się wielkim uznaniem zarówno przełożonych jak i studentów. Dla wielu obecnych pracowników Politechniki Wrocławskiej, którzy mieli możliwość słuchania jej wykładów, pozostanie wzorem dobrego dydaktyka, jak i wzorcem pięknej i silnej osobowości. Jest także współautorem kilkakrotnie wznawianego podręcznika akademickiego *Matematyka dla chemików*, oraz dwutomowych *Wykładów telewizyjnych dla studentów wyższych technicznych studiów zawodowych dla pracujących*.

W czasie swej kariery zawodowej pełniła szereg ważnych i odpowiedzialnych funkcji; do najważniejszych należą: kierownik Katedry Matematyki przy Wydziale Elektrycznym i prodziekan ds. nauczania tego Wydziału; zastępca dyrektora Instytutu Matematyki i Fizyki Teoretycznej ds. nauki; kierownik Zakładu Geometrii i Zakładu Dydaktyki w Instytucie Matematyki; prodziekan Wydziału Podstawowych Problemów Techniki. Była redaktorem naczelnym wydawnictw dydaktycznych i naukowych w Instytucie Matematyki PWr.

W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych była bardzo mocno zaangażowana w działalność społeczno-polityczną. Była osobą niezwykle wrażliwą na problemy ludzkie. Wspierała różne formy protestu bądź bezpośrednio w nich sama uczestniczyła. W okresie poprzedzającym powstanie „Solidarności” zaangażowała się, nie bacząc na konsekwencje, w akcję wydawniczą. Była założycielem i pierwszym przewodniczącym Komisji Oddziałowej NSZZ „Solidarność” w Instytucie Matematyki.

Doc. Halina Łopuszańska należała do nielicznej już grupy seniorów matematyki wrocławskiej, którzy tworzyli środowisko matematyczne w pierwszych latach powojennych, a następnie czynnie uczestniczyli w jego życiu.

Halina Pidek-Łopuszańska zmarła we Wrocławiu 16 lutego 1998 r.

Zbigniew Olszak

Spis publikacji Haliny Pidek-Łopuszańskiej

- [1] *Sur une inégalité entre des intégrales définies*, Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska 4 (1950), 1–4 (wspólnie z M. Biernackim i Cz. Ryllem-Nardzewskim).
- [2] *O pewnym twierdzeniu metody faktoryzacji L. Infelda*, Postępy Fizyki 2 (1951).
- [3] *Sur les objets géométriques de la classe zéro qui admettent une algèbre*, Ann. Soc. Polon. Math. 24 (1951), 111–128.
- [4] *Sur un problème de l'algèbre des objets géométriques de classe zéro dans l'espace X_1* , Ann. Polon. Math. 1 (1954), 114–126.
- [5] *Sur un problème de l'algèbre des objets géométriques de classe zéro dans l'espace X_m* , Ann. Polon. Math. 1 (1954), 127–134.
- [6] *Sur l'algèbre des objets géométriques de première classe à une composante*, Ann. Polon. Math. 4 (1958) 226–248 (wspólnie z S. Gołąbem).
- [7] *Matematyka dla chemików*, PWN, Warszawa, 1958 (wspólnie z W. Ślebodzińskim i K. Urbanikiem).

- [8] *Sur un pseudogroupe infini et un problème d'équivalence*, Ann. Polon. Math. 10 (1961), 101–113 (wspólnie z W. Ślebodzińskim).
- [9] *Zewnętrzne formy różniczkowe i pewne ich zastosowania*, Referaty wygłoszone na Konferencji Szkoleniowej Geometrii Różniczkowej, WNT, Warszawa, 1965 (wspólnie z A. Goetzem, T. Huskowskim, R. Krasnodębskim i M. Rochowskim; H. Ł. jest autorem Rozdz. 1 – *Formy zewnętrzne algebraiczne i różniczkowe* i Rozdz. 2 – *Układy Pfaffa nieograniczenie całkowalne*).
- [10] *Wykłady telewizyjne dla studentów wyższych technicznych studiów zawodowych dla pracujących*, Matematyka Cz. 1, PWN, Warszawa, 1971 (wspólnie z I. Dziubińskim, B. Gleichgewichtem, T. Huskowskim, W. Krysickim, R. Leintnerem, Cz. Ryllem-Nardzewskim, T. Świątkowskim i L. Włodarskim).
- [11] *Wykłady telewizyjne dla studentów wyższych technicznych studiów zawodowych dla pracujących*, Matematyka Cz. 2, PWN, Warszawa, 1971 (wspólnie z W. Krysickim, J. Łukaszewiczem, E. Otto, Cz. Ryllem-Nardzewskim i W. Żakowskim).
- [12] *Professor Stanisław Gołąb — scientist and teacher*, Demonstratio Math. 6 (1973), 9–18 (wspólnie z T. Trajdosem).